

DECIZIE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Luiza Gafton

examinând recursurile declarate de SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Molsalvia”, și a încheierii din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Molsalvia” împotriva hotărârii din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2017, ÎCS „Esentex” SRL s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Molsalvia” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la SRL „Molsalvia” în beneficiul ÎCS „Esentex” SRL suma de 1 115 584 lei cu titlu de datorie acumulată în temeiul contractelor de subarenda a terenurilor agricole nr. SUB-1/1, nr. SUB-2/1, nr. SUB-1/2, nr. SUB-2/2 din 01 august 2015, suma de 186 345 lei 28 bani cu titlu de penalitate contractuală pentru perioada 03 noiembrie 2016 - 19 aprilie 2017, precum și suma de 39 057 lei 88 bani cu titlul de cheltuieli de judecare a pricinii suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli legate de acordare a asistenței juridice, iar în total s-a încasat suma de 1 346 987 lei 16 bani.

La 10 iulie 2017, SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. Cererea de apel a fost depusă fără indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se

întemeiază, probele invocate în susținerea apelurilor, documentele ce se anexează și fără anexarea dovezii privind achitarea taxei de stat.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Molsalvia” împotriva hotărârii din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiindu-i acordat apelantei un termen de până la 22 mai 2018, ora 10.00, pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea apelului, probelor întru achitarea taxei de stat în mărime de 29293,40 lei. Concomitent, i s-a explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelantei SRL „Molsalvia” i-a fost acordat un termen suplimentar până la 05 iunie 2018, ora 10.00, pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel.

Prin încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Molsalvia” împotriva hotărârii din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 31 mai 2018, SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu, a contestat cu recurs încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar la 20 iunie 2018 – încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererilor de recurs a indicat că încheierile instanței de apel urmează a fi casate, dat fiind faptul că instanța nu i-a comunicat actele sale de dispoziție în modul corespunzător, evitând să respecte termenele rezonabile stabilite de legea procesuală. Astfel, recurenta a solicitat casarea încheierii din 24 aprilie 2018 și a încheierii din 05 iunie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei pentru examinarea cererii de apel în instanța de apel.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererile de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu, sunt întemeiate și necesită a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei la 03 mai 2018, fiind recepționată la 25 mai 2018. Recursul împotriva acestei încheieri a fost declarat la 31 mai 2018. Încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei la 19 iunie 2018, însă la materialele cauzei nu există date care să confirme momentul recepționării acesteia de către recurentă. Recursul împotriva acestei încheieri a fost declarat la 20 iunie 2018. Astfel, ținând cont de cele menționate, Colegiul consideră că recursurile au fost declarate în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă

din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că, prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Molsalvia” împotriva hotărârii din 08 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, fiindu-i acordat apelantei un termen de până la 22 mai 2018, ora 10.00, pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea apelului, probelor întru achitarea taxei de stat în mărime de 29293,40 lei. Concomitent, i s-a explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Potrivit avizului de recepție (f.d. 84) încheierea din 24 aprilie 2018 a fost recepționată de către avocatul Leonid Popescu la 25 mai 2018, adică după data limită, stabilită de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor. Respectiv, apelanta efectiv nu a beneficiat de un termen pentru a se conforma cerințelor instanței de apel. Între timp, în ședința de judecată din 22 mai 2018, Curtea de Apel Chișinău, neavând date privind recepționarea de către apelantă a încheierii din 24 aprilie 2018, a pronunțat o încheiere prin care a acordat SRL „Molsalvia” un termen suplimentar până la 05 iunie 2018, ora 10.00, pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel. Această încheiere a fost expediată apelantei la 25 mai 2018 (f.d. 80), însă date privind recepționarea ei de către destinatar lipsesc.

La 31 mai 2018, SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu, a contestat cu recurs încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Instanța de apel a făcut mențiune despre acest fapt în încheierea sa din 05 iunie 2018 și, totuși, a dispus restituirea cererii de apel.

Analiza situației de fapt și de drept atestă faptul că actul de discreție al instanței de apel prin care s-a restituit cererea de apel, este unul abuziv și neîntemeiat, și care urmează a fi casat cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel. În această ordine de idei, este de menționat faptul că instanța de apel a ignorat faptul că apelanta s-a folosit de dreptul său prevăzut de art. 386 alin. (3) din Codul de procedură civilă și a contestat cu recurs încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Totuși, instanța de apel a ignorat acest fapt și s-a expus printr-un act judecătoresc asupra restituirii apelului. Totodată, Colegiul conchide că este eronată concluzia instanței de apel cu referire la faptul că, depunerea cererii de recurs confirmă faptul că apelantei îi era cunoscut conținutul încheierii din 24 aprilie 2018 și, respectiv, urma să depună în termen apelul motivat și dovada achitării taxei de stat. Or, depunerea cererii de recurs presupune faptul că apelanta pune la îndoială legalitatea încheierii contestate și suspendă obligația de a se conforma dispozițiilor expuse în aceasta până la examinarea recursului de către instanța superioară.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia, că apelantei i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea din 24 aprilie 2018 și încheierea din 05 iunie 2018 ale Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de SRL „Molsalvia”, reprezentată de avocatul Leonid Popescu.

Se casează încheierile din 24 aprilie 2018 și 05 iunie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Nicolae Craiu,

Luiza Gafton